



Ενημερωτικό Δελτίο

Τεύχος 42

Απρίλης - Ιούνιος 2006

*«...Πίνακες που
αποπνέουν τη
φρεσκάδα και τα
αρώματα της φύσης,
απλά και σύνθετα
ταυτόχρονα, όπως την
ευτυχία των
δημιουργών τους...»*

*Στέφανο Πάτσι,
Δάσκαλος Τέχνης στο
Καλλιτεχνικό Εργαστήρι του
Ιδρύματος ΘΕΟΤΟΚΟΣ*



*1η Δημόσια Ομαδική Έκθεση Ατόμων Ιδρύματος ΘΕΟΤΟΚΟΣ
Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών, Λεμεσός 25-31/03/2006*

Σ' αυτό το τεύχος

- Ημερίδα Συντονιστικού «Η Λεμεσός-Το Πανεπιστήμιο-Προοπτικές»
 - Ο Πολιτισμός και η Παιδεία - Εισήγηση Μ.Α. Σοφοκλέους
- Ανάπλαση του Παλιού Λιμανιού της Λεμεσού
- 1η Δημόσια Ομαδική Έκθεση Ατόμων Ιδρύματος «Θεοτόκος»
- Βιβλία/Περιοδικά που πήραμε
- Εκδηλώσεις στη «Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών»

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Η ΛΕΜΕΣΟΣ - ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»

Εισήγηση Μ.Α. Σοφοκλέους **Θέμα: Ο Πολιτισμός και η Παιδεία**

Λεμεσός, Τετάρτη 9 Νοεμβρίου 2005

Κι ήταν το παραθύρι μας η θύρα όλου του κόσμου
Γ. Ρίτσος

Αγαπητοί φίλοι,

Είναι με πολλή χαρά και ευθύνη που παίρνω μέρος σ' αυτή την ημερίδα που αφορά ένα από τα σημεία-σταθμούς για την πόλη και την επαρχία Λεμεσού, πόλη στην οποία ζει και κινείται το 1/3 του κυπριακού πληθυσμού και που υπάρχει ένα μεγάλο μέρος από την οικονομική, βιομηχανική και κοινωνική ζωή της Κύπρου. Πριν από δυο χρόνια, και συγκεκριμένα την Τετάρτη 29 Μαΐου 2002 έγινε μια πρώτη ημερίδα στην οποία μιλούσαμε, δυνάμει, για το πανεπιστήμιο. Τώρα, βγήκαμε από το όραμα και μπήκαμε στο 'διά ταύτα' στο οποίο δεν διακρινόμαστε και τόσο πολύ ως κοινωνική ομάδα.

Η συζήτηση απόψε αφορά – πλέον – τον τρόπο που το ΤΕΠΑΚ θα δώσει ένα βηματισμό στη Λεμεσό και στην προκειμένη περίπτωση, στον πολιτισμό και την παιδεία στην ευρύτερή τους έννοια. Περάσαμε πλέον ως πόλη, ως πολιτεία και ως Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή την περίοδο του απλού οράματος και μπήκαμε στο «διά ταύτα», που είναι, από δω και μπρος, και η πιο ουσιαστική περίοδος, γιατί εδώ χρειάζονται άλλες αρετές: σύγχρονες γνώσεις αναφορικά με το τι σημαίνει ένα πανεπιστήμιο, συνεχής έρευνα, μεθοδικότητα, αποτελεσματικότητα και όχι μόνο «μπλα μπλα» για να το θέσω επί το λαϊκότερον. Όλα τα σύνθετα ζητήματα πρέπει να έχουν σύνθετες προσεγγίσεις και όχι αυτό που κατάντησε μάστιγα στον αιώνα που εισήλθαμε: ο λαϊκισμός, που στη δημιουργία ενός νέου πανεπιστημίου στην Κύπρο - με έδρα τη Λεμεσό - θα ήταν αυτό που δεν αναμένουν καθόλου μα καθόλου οι νέες γενιές ούτε, προφανώς, η ίδια η πόλη η οποία περιμένει πολλά από το ΤΕΠΑΚ, όσα, δηλαδή, περιμένει και το ΤΕΠΑΚ από τη Λεμεσό.

Η Λεμεσός ανέκαθεν ήταν πανεπιστημιακή πόλη υπό την έννοια ότι είχε πάντοτε υψηλά ποσοστά φοιτούντων στο εξωτερικό και ως πόλη ιδιαίτερα από τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι και την ίδρυση της Δημοκρατίας, υπήρξε η βάση της διακίνησης ιδεών στην Κύπρο. Η παρουσία ήδη τριτοβάθμιων ιδρυμάτων πανεπιστημιακού επιπέδου τόσο σε θέματα δομών όσο και σε θέματα προγραμμάτων είναι η απόδειξη που χρειαζόμαστε όλοι μας, ότι δηλαδή, η πόλη χρειάζεται την παρουσία τριτοβάθμιων ιδρυμάτων γιατί διαθέτει άτομα που θα ήθελαν να φοιτήσουν σε κάποιο ίδρυμα της πόλης αυτής για την απόκτηση ακαδημαϊκών προσόντων.

Βασική θέση της εισήγησης είναι ότι ένα πανεπιστήμιο είναι εξ αντικειμένου μια πολιτιστική πράξη ευρείας μορφής. Η παρουσία του ΤΕΠΑΚ, καθώς ορίζει ο σχετικός νόμος, δεν καθορίζεται από ενδοπανεπιστημιακούς λόγους και μόνο, αλλά από παραμέτρους που τίθενται επιτακτικά από την πίεση που δέχονται οι διάφορες χώρες, ένεκα της έξαρσης της παγκοσμιοποίησης, που μεταφράζεται - για ό,τι αφορά τα πανεπιστήμια - στο να συνταυτιστούν με την παγκοσμιοποιημένη αγορά εργασίας, να προχωρήσουν στην εντατικοποίηση των σπουδών και να αναχθούν σε χώρο που θα καθορίζεται από την ζήτηση και την προσφορά, ανάλογα με τις αλλαγές στο διεθνές χρηματιστηριακό και καπιταλιστικό τοπίο. Ήδη στο Burgen της Νορβηγίας φέτος στη σύνοδο των Υπουργών Παιδείας της Ε.Ε. καθορίστηκε το παιχνίδι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη: Erasmus - Mundus vs Fullbright, δηλαδή, Ευρώπη ενάντια στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κατάρτιση, σχέση με την αγορά εργασίας, συνεχής εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των ιδρυμάτων. Η δημιουργία του ΤΕΠΑΚ έρχεται σε μια τέτοια ιστορική φάση στην εξέλιξη των πανεπιστημίων τόσο στην Ευρώπη όσο και παγκόσμια.

Στην εισήγηση γίνεται λόγος για τον τρόπο που η Λεμεσός ως πόλη, θα προχωρήσει χέρι με χέρι με την ΠΔΕ του ΤΕΠΑΚ στην οικοδόμηση ενός πανεπιστημίου υψηλών προδιαγραφών, όπως το ορίζει η σχετική νομοθεσία, όπως το οραματίζεται και το προγραμματίζει η Διοικούσα Επιτροπή και όπως, εκτιμώ, θα το θελήσει και η ίδια η επιστημονική κοινότητα που θα πρέπει να διαθέτει πλέον ένα τέτοιο ίδρυμα. Θα μας απασχολήσει όμως η σχέση του ΤΕΠΑΚ με τον πολιτισμό και την παιδεία στην ευρύτερη έννοια των όρων.

Στην ιστορία των νοοτροπιών, από τον ύστερο Μεσαίωνα ως σήμερα, η αντιμετώπιση της επιστημονικής γνώσης συνάπτεται πρώτιστα με τη σταδιοδρομία των θεσμών που την παράγουν και τη διδάσκουν, δηλαδή με τα πανεπιστήμια που λειτουργούν ως αίτιο, σε μια δέσμη πολλαπλών παραγόντων, στη διεργασία ανατήξεως των συλλογικών στάσεων και συμπεριφορών. Οι όροι της συζυγίας πανεπιστημίου και τοπικής κοινωνίας συγκροτούνται εξυπαρχής για να δημιουργηθεί ένας νέος τρόπος θέασης και αντίληψης του κόσμου μέσα από την επιστημονικοποίηση που γίνεται των ατόμων εκείνων που δέχονται κάποια γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται στο πανεπιστήμιο και που συγκροτούν ένα πτυχίο ή κύκλο σπουδών. Μνημονεύω τα κυριότερα σημεία αυτής της

Ο Πολιτισμός και η Παιδεία

συστοίχησης: α) την ιστορική παράδοση του τόπου και ιδιαίτερα της Λεμεσού που θα φιλοξενεί το πανεπιστήμιο (ιδίως στο πεδίο των γραμμάτων) την οποία το αρτισύστατο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ΤΕΠΑΚ θα ανασυντάξει, θα ανανεώσει και θα εμπλουτίσει β) τη χρονική συγκυρία ανάδυσής του και τα πρώτα του βήματα που θα σφραγίσουν την κατοπινή σταδιοδρομία του, αν συνυπολογίσουμε προφανώς την αρχική στελέχωσή του και το πνεύμα που συνέχει τη σύλληψή του και γ) ακόμη τη γεωγραφική ιδιαιτερότητα που καθιστά το πανεπιστήμιο όχι «περιφερειακό» και δεύτερο, αλλά, νέο, όπως συστήνει ο Πρόεδρος της Δ.Ε.

Τα πεδία όπου συναντάται μια πόλη με ένα πανεπιστήμιο είναι πάρα πολλά, αλλά χάρη συντομίας θα προσπαθήσουμε να τα κωδικοποιήσουμε:

- Ηθικό επίπεδο: τιμή για κάθε πόλη να διαθέτει πανεπιστήμιο γιατί καταξιώνεται στη συνείδηση του ίδιου του κράτους που το δημιουργεί
- Κοινωνική διαστρωμάτωση: φέρνει ένα νέο κοινωνικό στρώμα ή υποστρώματα: φοιτητές, διδακτικό προσωπικό, επισκέπτες, συνέδρους κλπ.

Ιδιαίτερα θα πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι η παρουσία νεολαίας και μάλιστα φοιτητικής δίνει μια άλλη διάσταση σε κάθε πόλη και μάλιστα στον τομέα της διακίνησης ιδεών

- Έρευνα και νέες εφαρμογές: βοηθά στη δημιουργία νέας γνώσης ιδίως στις τοπικές βιομηχανικές μονάδες και σε επαγγελματικούς χώρους, π.χ. δημιουργία τεχνολογικών πάρκων, σύνδεση με τη βιομηχανική, γεωργική έρευνα, νέες μορφές ενέργειας π.χ. πειραματικές πόλεις κλπ.
- Επαγγελματική πτυχή: προσφέρει δουλειά σε τοπικούς φορείς και άτομα οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες του πανεπιστημίου
- Εμπορική διάσταση: αύξηση του κύκλου εργασιών: οικοδομική βιομηχανία, ψυχαγωγία, πολιτιστική κίνηση κλπ.
- Πολιτιστική διασύνδεση: σύνδεση των στελεχών του πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία και ποιοτικό ανέβασμα των διαφόρων εκδηλώσεων μέσα από το σύνολο του πανεπιστημίου, των σχολών, των τμημάτων και ερευνητικών του κέντρων, μέσα από τη δραστηριοποίηση των φοιτητών η οποία μπορεί να περιστρέφεται γύρω από τον πολιτισμό που συνδέεται με τα γνωστικά αντικείμενα που παρακολουθούν είτε γενικά με τις κοινωνικές και άλλες αναζητήσεις τους. Σχετίζεται ακόμα με τις αναζητήσεις του ακαδημαϊκού προσωπικού όπου το κάθε μέλος ΔΕΠ αποτελεί από μόνο του μια αυθύπαρκτη επιστημονική και πολιτισμική

μονάδα μέσα στον υπάρχοντα ιστό της πόλης φτάνει να μπορεί να αξιοποιηθούν οι γνώσεις και τα ταλέντα του

- Ανοίγει νέους δρόμους στη διακίνηση ιδεών «στων ιδεών την πόλη».

«Η πόλις ου των τυχόντων»

Τι ξέρουμε όμως για την πανεπιστημιακή, πλέον, πόλη μας; Σχεδόν τίποτα.

Όταν ο θεμελιωτής της στωικής φιλοσοφίας, ο Ζήνωνας ο Κιτιέας, έλεγε (Πλουτάρχου, Περί της Αλεξάνδρου τύχης ή αρετής, 329): «να μη ζούμε χωριστά σε κράτη και δήμους, παρά όλους να τους λογαριάζουμε για συνδημότες και συμπολίτες μας, και μια ζωή και οργάνωση να υπάρχει για τους πάντες» ενδεχομένως να έθετε κάποιο προβληματισμό μέσα από το δικό του κεντρικό στόχο που ήταν φυσικά, ο κοσμοπολιτισμός που ένα μέρος της σημερινής του εκδοχής θεωρείται η βάση αυτών που πιστεύουν στην ύπαρξη ενός φαινομένου που λέγεται 'παγκοσμιοποίηση'. Όμως, προτού υπάρξει η οιαδήποτε εκδοχή που απορρέει από την πόλη, θα πρέπει να εξετάσουμε το τι είναι η σημερινή πραγματικότητα και ιδιαίτερα μέσα στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι που το ζούμε, ενδεχομένως, περισσότερο. Το λέω αυτό, γιατί ζώντας για 23 χρόνια στην Αυστραλία, το ζήτημα 'σύγχρονη πόλη' πήρε κάποιες άλλες διαστάσεις.

Η εισήγησή μου έχει ως θέμα τη διαδρομή που έχει καταγραφεί από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα ώστε από την πόλη να φτάσουμε στον πολιτισμό – και όχι μόνο ετυμολογικά - αλλά ουσιαστικά. Αυτή η διαδρομή στηρίχτηκε στους δρόμους, κυριολεκτικά ομιλώντας. Οι σημερινές πόλεις ταλαιπωρούν τους πολίτες τους λόγω της έλλειψης... δρόμων. Ο δρόμος είναι ένα πραγματικά συμβολικό σχήμα: είναι ταυτοχρόνως λειτουργία - μας επιτρέπει να κυκλοφορούμε και να προσανατολιζόμαστε - και ένας συμβολισμός - αποτελεί το όριο ανάμεσα στο ιδιωτικό και στο δημόσιο και δίνει οντότητα στην έννοια της κοινωνίας. Επί τρεις χιλιετίες η ιδέα της πόλης είναι η ιδέα του δρόμου. Το πανεπιστήμιο είναι ο χώρος όπου ανοίγονται δρόμοι για όλους όσοι το υπηρετούν. Είναι ο χώρος που στους δρόμους που διανοίγονται, θεραπεύονται οι επιστήμες. Για την ανατολική σκέψη είναι πάσα αι επιστήμη ενώ τα *universalia* για τη δυτική. Είτε με τη μια είτε με την άλλη, μέσω απλών μονοπατιών σκέψης, των δρόμων της γνώσης και των λεωφόρων της πληροφορίας που ανοίγει ένα πανεπιστήμιο για τους φοιτητές του, αλλά και για τους ερευνητές του θα μπορέσουμε να βοηθήσουμε στην εξέλιξη του κόσμου ανανεώνοντας την υπάρχουσα γνώση.

Το ΤΕΠΑΚ θα ξαναφέρει ανθρώπους και μάλιστα νέους στους δρόμους, κυριολεκτικά και μεταφορικά. Η πόλη θα

Ο Πολιτισμός και η Παιδεία



φιλοξενεί για 4-6 χρόνια ή και περισσότερα, άτομα που θα σπουδάζουν, άτομα που θα διδάσκουν, άτομα που θα έρχονται για συνέδρια και άτομα που θα εργάζονται σε ερευνητικά προγράμματα, κυρίως ευρωπαϊκά στα οποία θα εμπλακεί το νέο πανεπιστήμιο.

Η πόλη, από την άλλη πλευρά είναι ένα πολύπλοκο σύστημα που έχει πολλές πτυχές: την κοινωνική, την διοικητική, την ρυμοτομική, την οικονομική, τη βιομηχανική, την πολιτιστική, τη διεθνή, την ηθική κλπ. Οι πολίτες αναμένουν από το πανεπιστήμιο που εδρεύει στην πόλη τους πολλά γύρω από τις πιο πάνω 'ζώνες'. Εδώ θα πρέπει να υπάρξει αρχικός, αλλά και συνεχής προβληματισμός και προγραμματισμός. Η πόλη έχει ανταρχές, αν τις ενισχύουμε.

Το μείζον πρόβλημα σήμερα για τις πόλεις είναι η επαναδιατύπωση των αναπτυξιακών τους στόχων τόσο ως προς το περιεχόμενό τους όσο και ως προς την κλίμακά τους. Ένα πανεπιστήμιο υψηλών προδιαγραφών που θα λειτουργεί στη Λεμεσό, θα βοηθήσει πολλαπλά προς αυτή την κατεύθυνση. Την κλίμακα αυτή την καθορίζει η λεγόμενη «παγκοσμιοποίηση». Σήμερα, καμία χώρα δεν μπορεί να προχωρήσει μόνη της σε μια απόλυτη αυτοθέσπιση και επομένως και καμία πόλη δεν μπορεί να αγνοεί την οικονομική πολιτική αλλά και την αδυναμία να αντιμετωπίσει μόνη της τα τεράστια προβλήματα. Η παγκοσμιοποίηση καθιστά ασήμαντες τις διαφορές ανάμεσα στις σύγχρονες πόλεις και καθιστά τη συζήτηση για τη βιωσιμότητα του αστικού περιβάλλοντος επίκαιρη για κάθε πόλη. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι κρίσιμος για τρεις λόγους:

Πρώτον, η Ευρωπαϊκή Ένωση συγκροτεί μια μεγάλη οικονομική και πολιτική δύναμη ώστε να μπορεί να συμβάλει στην επαναδιατύπωση των όρων της ανάπτυξης με σχετικά αυτόνομους όρους, όπου η προστασία του περιβάλλοντος θα παίζει πρωταρχικό ρόλο. Δεύτερον, η προστασία του περιβάλλοντος σχετίζεται με πρότυπα συμπεριφοράς και με τον πολιτισμό. Η Ευρώπη παρέχει τον χώρο εκείνο όπου παρά την επιρροή των καταναλωτικών προτύπων συμπεριφοράς, ο χώρος προβάλλει ακόμη αντιστάσεις. Τρίτον και σημαντικότερο, η πολιτική συγκρότηση της Ευρώπης είναι μια ανοικτή διαδικασία και σε αυτήν ο ρόλος των πόλεων δεν έχει σαφώς καθοριστεί.

Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τη λέξη «πολιτισμός» εννοώντας την κουλτούρα που οι ίδιοι επιδοκιμάζουν. Ο πολιτισμός δεν είναι απαραίτητα κάτι καλό, παρ' όλο που μπορεί να είναι ηρωικός και θαυμαστός. Είναι συνήθως αμφιλεγόμενος: γι' αυτό και ο δρόμος της Ιστορίας περνάει μέσα από ερείπια. Δεν είναι, όμως, πολύ αργά να τον σώσουμε από τις παρεξηγήσεις. Με τη σωστή του έννοια, ο πολιτισμός είναι μία έννοια σε άμεση σχέση με την πρόοδο, τον άνθρωπο και τη φύση. Ο πολιτισμός είναι

ο τρόπος που οργανώνουμε τον υπό διάθεση χρόνο στην υλική, την κοινωνική και την πνευματική του διάσταση (όσοι τα καταφέρνουν και στην μεταφυσική του).

Το 1829 ο Αδαμάντιος Κοραής έπλασε τη λέξη πολιτισμός για να αποδώσει στα Ελληνικά μια λέξη που είχαν δημιουργήσει οι Γάλλοι μερικές δεκαετίες πριν (1756), τη λέξη civilisation. Ο πολύς Κοραής, ωστόσο, δεν επινόησε μια δική του λέξη. Πήρε την αρχαία λέξη πολιτισμός, που τη χρησιμοποιούσαμε στην αρχαία Ελλάδα με άλλη σημασία (σήμαινε "τη διαχείριση δημοσίων υποθέσεων") και - όπως το συνήθιζε - της έδωσε νέο περιεχόμενο, νέα σημασία. Σκόπιμα επέλεξε μια λέξη που συνδέεται άμεσα με τη λέξη πολίτης(πολίτης - + -ισμός), για να μείνει κοντά στη γαλλική λέξη civilisation, η οποία ανάγεται στο λατινικό civilis "πολιτικός" από το civis 'πολίτης'.

Πολιτισμός είναι δημιουργική συνέχεια. Είναι να πιάνεις το νήμα εκεί που τ' αφήσαν άλλοι και να πλέκεις, μ' αναφορά στα σύγχρονα δρώμενα, το δικό σου μοτίβο.

Μια πόλη όπως η Λεμεσός με πλούσια παράδοση στη διακίνηση ιδεών και του πολιτισμού, που συγκεντρώνει βιομηχανικές μονάδες υψηλών προδιαγραφών, με ένα οργανωμένο εμπορικό και οικονομικό κόσμο και με ένα λιμάνι που λειτουργεί δίκην θύρας για τον υπόλοιπο κόσμο, έχει όλα τα φόντα να εξελιχθεί. Σε μια πόλη που ξανα-ανακάλυψε τη θάλασσα - στην οποία είχε στρέψει την πλάτη κάποτε- σε μια πόλη που φαίνεται να υπάρχει μια ισχυρή υποδομή πλέον, ένα πανεπιστήμιο μπορεί να δέσει μέσα στο σύνολο του ιστού της και να αποτελέσει καταλύτη, μια τομή στην ιστορία της πόλης. Ήδη η προκηρυχθείσα αναπαλαίωση-ανακαίνιση των βασικών πρώτων κτηρίων του ΤΕΠΑΚ, θα δώσει στην πόλη άλλο χαρακτήρα. Το ΤΕΠΑΚ θα είναι το έργο του 21ου αιώνα για την πόλη. Θα επιστημονικοποιήσει την καθημερινή μας ζωή και θα εμπλουτίσει τις πολιτιστικές της δομές.

Όταν ιδρύεται ένα νέο πανεπιστήμιο, είναι αδιαμφισβήτητο ένα χαρμόσυνο γεγονός. Στην εποχή της γνώσης και της πληροφορίας ζούμε, άλλωστε. Ωστόσο η αποσπασματική αντιμετώπιση του θέματος μπορεί να στρεβλώσει την ευθεία και να μην προσεγγιστεί ο στόχος. Και τούτο γιατί δεν έχουν χαραχθεί οι γραμμές οι οποίες πρέπει να καθορίζουν την ανάπτυξη της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στη χώρα μας. Δεν έχει επιχειρηθεί η επεξεργασία ενός προγραμματισμού, ενός εθνικού σχεδιασμού που θα συμπεριλαμβάνει όλες εκείνες τις παραμέτρους οι οποίες θα διασφαλίζουν την επιτυχή και βιώσιμη πορεία ενός πανεπιστημίου.

Το πανεπιστήμιο χαρακτηρίζει και την περιοχή στην οποία βρίσκεται. Συμβάλλει στην προσωπικότητα της πόλης και αποτελεί ανεξάρτητη, ελεύθερη φωνή. Όταν πρόκειται για προγραμματισμένη και σωστά σχεδιασμένη ίδρυση νέου πανεπιστημίου, τότε πρέπει από την αρχή να γαλου-

Ο Πολιτισμός και η Παιδεία

χηθούν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς με τον αέρα και τις προοπτικές του πανεπιστημίου στο οποίο ανήκουν, με τη δυναμική και το μεράκι του νέου, με τις αρχές του σχεδιασμού τους και κυρίως με το όραμα της σύνδεσής τους με τον κοινωνικό και παραγωγικό περίγυρό τους. Το ΤΕΠΑΚ θα στηριχτεί στην αρχή της εντοπιότητας αναγάγοντάς της σε κανόνα.

Έτσι, μια πόλη που θα διαθέτει ένα πανεπιστημιακό ίδρυμα που προάγει τις νέες ιδέες και αναζητεί νέες γνώσεις μέσα από την έρευνα, έχει πολλαπλά ωφέληματα, ιδίως αν αυτή η πόλη είναι η Λεμεσός η οποία έχει πολλά να πει ακόμα.

Τα προβλήματα των πόλεων αποτελούν προειδοποιητικό σήμα μιας βαθύτερης κρίσης που καθιστά αναγκαία την επανεξέταση των μοντέλων οργάνωσης και αστικής ανάπτυξης που ισχύουν σήμερα. Όλες οι ευρωπαϊκές πόλεις δεν αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα, εφόσον η γεωγραφική τους θέση, η οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη και οι διαφορετικές οικονομικές τους λειτουργίες διαφέρουν. Απαιτούνται νέες πολιτικές για την ενδυνάμωση του ρόλου των πόλεων ως χώρων κοινωνικής και πολιτισμικής συνοχής, οικονομικής ευμάρειας και βιώσιμης ανάπτυξης, ως χώρων βάσεων για την τοπική δημοκρατία. Αυτά είναι και τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια κοινή ευρωπαϊκή αστική πολιτική.

Τι είδους πόλη είναι σήμερα η Λεμεσός, τι υποδομές έχει και σε τι είδους πόλη εξελίσσεται ή την οραματίζονται οι ίδιοι οι πολίτες της, ή πώς την οριοθετεί η Πολιτεία μέσα στην κρατική οικονομία και την κοινωνική, εκπαιδευτική πολιτική; Όταν λέμε π.χ. ότι η Κύπρος θα καταστεί ένα περιφερειακό εκπαιδευτικό κέντρο, πόσο αναλογεί στη Λεμεσό από αυτή την εξίσωση;

Είμαι βέβαιος ότι το ΤΕΠΑΚ, θα συμβάλει στο ποιοτικό ανέβασμα αυτού που ονομάζουμε «εντοπιότητα». Ως «τοπικότητα» ορίζεται η πλούσια σε καθορισμούς και σχέσεις ολότητα μικρής πληθυσμιακής κλίμακας. Δεν πρόκειται για την απομόνωση του «τοπικού», με το πρίσμα ενός αυτόταρκου τοπικισμού και μιας ρηχής επαρχιώτικης διάθεσης, αλλά για την προσεχτική επακρίβωση τόσο του «στενού» όσο και του «ευρέος» ορίζοντα που καθιστά εφικτή την ανάδυση της «τοπικότητας». Στις μέρες μας η «τοπικότητα» υφίσταται τις περισσότερες πιέσεις που δέχεται το εθνικό κράτος από τους αγωγούς της παγκοσμιοποίησης, δηλαδή από τους διεθνοποιημένους μηχανισμούς παραγωγής αγαθών, πρώτιστα συμβολικών αγαθών μέσω των ηλεκτρονικών πολυμέσων.

Ο πολιτισμός μας, είναι το αποτέλεσμα της μακραιώνης ζύμωσης διαφορετικών στοιχείων και επιρροών από την Ανατολή και τη Δύση, το Βορρά και το Νότο. Αυτό ισχύει και στην κυπριακή του εκδοχή. Οι διαδρομές των μεγάλων πολιτισμών της λεκάνης της Μεσογείου συναντήθηκαν

στην Κύπρο αφήνοντας το στίγμα τους. Το σύνολο όμως που τελικά διαμορφώθηκε, αποτέλεσε κάτι πολύ περισσότερο από το άθροισμα των επιμέρους μερών που το συνέθεσαν. Η πορεία μέσα από διάφορες ιστορικές φάσεις και η διασταύρωση του ελληνικού στοιχείου με επιρροές άλλων πολιτισμών δημιούργησε το πλούσιο μωσαϊκό του ελληνικού πολιτισμού, τις παραδόσεις, τα καλλιτεχνήματα και τις αντιλήψεις που χαρακτηρίζουν την ιδιοπροσωπεία της ελληνικής κουλτούρας.

Ο λαός μας ήταν πάντα ένας λαός ανοικτός σε επιρροές αλλά και πειραματισμούς: ο ζήλος της διατήρησης στοιχείων του παρελθόντος εναλλάσσεται με τη διάθεση για καινοτομίες και νεωτερισμούς σε όλους τους τομείς της ζωής. Κι αυτό ακριβώς είναι που κάνει μοναδικό τον Ελληνικό πολιτισμό - με μια μοναδικότητα και ποιότητα αναγνωρισμένη από όλο το σύγχρονο κόσμο, ενώ συγκεκριμένες του στιγμές αποτελούν ακόμη και σήμερα αξεπέραστα σημεία αναφοράς, συνολικά για τον ανθρώπινο πολιτισμό. Σήμερα φαίνεται ότι αυτός ο κρίκος έχει πάθει κάποια αγκύλωση. Η θέση μας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα πρέπει να στραφεί πρωτίστως στα πολιτιστικά θέματα. Η Ε.Ε. στη Συνθήκη του Μάαστριχ το 1992², η οποία αναγνώρισε επίσημα για πρώτη φορά την πολιτιστική διάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. στο πρόγραμμά της Κουλτούρα 2000 (που θα ολοκληρωθεί το 2006) έθετε τις εξής διαστάσεις του πολιτισμού:

Η γλώσσα, η λογοτεχνία, οι τέχνες του θεάματος, οι εικαστικές τέχνες, η αρχιτεκτονική, η χειροτεχνία, κινηματογράφος και οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές αποτελούν μέρος της πολιτισμικής ποικιλίας της Ευρώπης. Αν και ανήκουν σε μια συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια, εκπροσωπούν μέρος της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διττός: η διαφύλαξη και η υποστήριξη αυτής της ποικιλίας και η παροχή συνδρομής ώστε αυτή να καταστεί προσπελάσιμη για τους άλλους.

Ο πολιτισμός αντιπροσωπεύει όλα τα στοιχεία που προσιδιάζουν σ' ένα κόσμο. Αυτός μας επιτρέπει να αποκαλούμε επίσης ένα κόσμο, κατ' άλλη έννοια του όρου, 'πολιτισμό'. Τα στοιχεία όμως που προσιδιάζουν σ' ένα κόσμο δεν παρουσιάζονται απαραίτητως με τον ίδιο τρόπο. Η Ευρώπη διαφοροποιείται από τους άλλους πολιτιστικούς κόσμους λόγω της ιδιαίτερης σχέσης της προς το ίδιον: η σχέση αυτή συνίσταται στην οικειοποίηση αυτού που νοείται ως ξένο.

Αν κοιτάξουμε στο παρελθόν θα διαπιστώσουμε ότι στην αρχαία Ελλάδα μια πόλη όπως η Επίδαυρος μπορούσε να συγκεντρώνει τόσες χιλιάδες θεατές για τις παραστάσεις. Οι πόλεις στην εποχή του Περικλή, τότε που χτίζονταν Παρθενώνες, ήταν μικρές - 10.000, το πολύ 20.000 κατοίκων. Τα έθνη αποτελούνταν από 200.000-300.000 ανθρώπους. Πρέπει λοιπόν να καταλάβουμε ότι στην εποχή μας οι κλίμακες των μεγεθών έχουν αλλάξει.

Ο Πολιτισμός και η Παιδεία



Σήμερα η Λεμεσός κατοικείται από μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους - που σημαίνει ότι η προβληματική είναι εντελώς διαφορετική. Το ίδιο και η νοοτροπία, η στάση των ανθρώπων απέναντι στα πράγματα. Η δυναμικότητα μιας πόλης δεν οφείλεται μόνο στις υποδομές της, αλλά στη δυναμικότητα και την προοδευτικότητα των κατοίκων της, με βάση αυτές τις υποδομές. Η μετατροπή του ποσοτικού σε ποιοτικό είναι το ζητούμενο. Το αίτημα για 'λιγότερο κράτος' που ακούγεται ολοένα και πιο συχνά, αναγκαστικά θα αναδείξει ως συνεχιστή του κράτους την διευρυμένη τοπική αυτοδιοίκηση που θα είναι ο εκφραστής πλέον της δημιουργικής εντοπιότητας. Από την άλλη πλευρά, απέναντι σ' αυτή την πίεση ορθώνεται ένα κίνημα πολιτικής του πολιτισμού το οποίο στηρίζεται σ' αυτό που ονομάζω συχνά 'ο συνειδητός πολίτης', ο οποίος μπορεί να αρθρώσει και λόγο και πράξεις ενάντια στην ισοπεδωτική φύση της εμπορευματοποίησης των πάντων. Από την άλλη δημιουργείται μια άλλη έκφανση του ρατσισμού που ονομάζεται «πολιτισμική οικολογία» και προτρέπει τις μάζες να αντισταθούν στις επερχόμενες 'δονήσεις πολλών ρίχτερ' στο χώρο που μας αφορά, ιδιαίτερα απόψε, τη δημιουργία, δηλαδή, ή την επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε μικρές χώρες όπως είναι η Κύπρος και πιο συγκεκριμένα, σε μικρές περιφέρειες όπως είναι η Λεμεσός.

Ας δούμε κάποια παραδείγματα:

Ως πληθυσμός έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια πάρα πολύ: από 168.000 το 1990 σε 204.000 το 2003.

- ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΛΟΥΣΙΑ ΣΕ ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ
- ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ
- ΠΛΟΥΣΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ: ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ
- ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟ ΕΝ ΠΡΟΟΔΩ
- ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΩΔΕΙΟ ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

- INTERCOLLEGE
- FREDERICK
- ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
- ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
- ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ, ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ
- ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
- ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
- ΑΡΧΕΙΟ - ΜΟΥΣΕΙΟ «ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ» ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΑΚΕΙΟΝ ΩΔΕΙΟΝ

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ

- ΠΑΡΚΟ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ
- ΑΚΤΗ ΟΛΥΜΠΙΩΝ
- ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΣΤΡΟΥ
- PALAIS DES SPORTS

ΟΙ ΔΗΜΟΙ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΘΕΙ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ



Ο Πολιτισμός και η Παιδεία

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΓΕΙΤΟΝΙΩΝ

- ΔΗΜΟΣ Κ. ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ
- ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ
- ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

ΛΑΪΚΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ

- ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

- ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ
- ΛΑΪΚΗ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ
- ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΙΔΡΥΜΑΤΑ

- ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
- ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
- ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΚΑΘΛΙΝ ΛΑΝΙΤΗ
- ΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΤΤΙΧΗ (ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ)
- ΡΙΑΛΤΟ
- ΤΕΧΝΟΧΩΡΟΣ- ΕΘΑΛ

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑ

- ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ
- ΕΠΙΛΟΓΗ
- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ Μ. ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ
- ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
- ΕΝΩΣΗ ΝΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΦΥΛΑΣ
- ΠΑΔΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΟ ΜΕΛΙΣΣΙ

Εκεί που η Λεμεσός έχει πολλές αντοχές είναι στον τομέα του Χορού. Η πόλη μας είναι η πρωτεύουσα του χορού στην Κύπρο. Οφείλεται σε 5-6 δραστήριες σχολές και άλλες 30-40 που καλύπτουν αρκετές ανάγκες. Και όμως, αυτή η πτυχή έχει μείνει αναξιοποίητη. Θα μπορούσε το πανεπιστήμιο σε κάποια μετακατοπινή φάση να ενσωματώσει ένα τόσο σημαντικό πολιτιστικό και καλλιτεχνικό ζήτημα.

ΧΟΡΩΔΙΕΣ

- ΑΡΗΣ
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ
- ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ
- ΔΙΑΣΤΑΣΗ

ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΕΝΟ ΣΕ ΣΩΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΡΓΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΚΑΤΕ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΕΣ

- ΜΟΡΦΗ
- G
- PETER'S

- ΡΟΥΑΤ
- ΟΡΦΕΑΣ

Ο ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΡΙΚΟΣ:

ΛΕΙΠΕΙ Η ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΑ ΕΡΘΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Η δημιουργία πανεπιστημίων είναι μια πολιτισμική πράξη που σημαίνει ότι έχει σχέση με θέματα που δημιουργήθηκαν από τη στιγμή που οι άνθρωποι ενσωματώθηκαν σε μεγάλα κοινωνικά σχήματα (πόλεις) όπου χρειάζονται ειδικούς που να 'επίστανται', να γνωρίζουν καλά. Ο όρος 'εφαρμοσμένο' δεν σημαίνει ότι οι σπουδές που παρέχονται από το παραδοσιακό πανεπιστήμιο όπως εξελίχτηκε από το μεσαίωνα μέχρι σήμερα δεν έχουν εφαρμοστικότητα. Κάθε άλλο. Ουδέποτε υπήρξε πανεπιστήμιο που δεν είχε και δεν σκόπευε στην εφαρμοστικότητα των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύε. Το πανεπιστήμιο υπήρξε για τον ελληνικό κόσμο το μέρος όπου θεραπεύονται όλες οι επιστήμες, αναγνωρίζοντας ότι μια μόνο επιστήμη (π.χ. θεολογία) δεν ήταν αρκετή για να εξηγήσει τον κόσμο, ιδιαίτερα ύστερα από την έκρηξη των θετικών επιστημών και εντεύθεν.

Η πανεπιστημονικότητα όπου όλες οι επιστήμες θεραπεύονται και τα universalis, οι καθολικές ιδέες, δηλαδή, που οδήγησαν στο university (πανεπιστήμιο) ως μορφή και ως περιεχόμενο παρουσιάζουν τις δικές τους ιδιομορφίες, ομοιότητες και διαφορές λόγω της εξέλιξης των πολιτισμικών στοιχείων σε κάθε συγκεκριμένη πολιτισμική οντότητα. Το τι είναι πανεπιστήμιο, δεν είναι στις προθέσεις μας σήμερα να απαντήσουμε, αλλά το τι είδους πανεπιστήμιο, ενδεχομένως, χρειάζεται ο τόπος μας μέσα στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται, ένεκα, κυρίως της παγκοσμιοποίησης των αγορών, είναι ακόμα το ζητούμενο. Σήμερα, όμως, παρά ποτέ ένεκα του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης που είναι, τελικά, ένα οικονομιστικό φαινόμενο, το αίτημα για αναθεώρηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπαίνει επιτακτικότερα επί τάπητος. Για την κυπριακή πραγματικότητα μπαίνει ακόμα το ζήτημα της διαχείρισης της ένταξης στην Ευρώπη και τι είδους τριτοβάθμια ιδρύματα είναι βιώσιμα, ή για να χρησιμοποιήσω τον όρο αγγλιστί 'sustainable'.

Η άποψή μου, σε ένα καθαρά θεωρητικό επίπεδο, είναι ότι δεν χρειάζεται ένα πανεπιστήμιο στη Λεμεσό που να εξυπηρετεί απλά και μόνο τις σπουδαστικές ανάγκες της πόλης, αλλά ένα ίδρυμα πολλαπλών επιλογών και επιπέδων που να μπορεί να καλύπτει ανάγκες ατόμων που είτε ζουν στην Κύπρο μόνιμα ή περιστασιακά ή που θα επέλεγαν την Κύπρο και ιδιαίτερα τη Λεμεσό γιατί θα τους εξυπηρετούσε από ποικίλλες πλευρές: υψηλό επίπεδο σπουδών, πρακτική άσκηση, σύνδεση των σπουδών τους

Ο Πολιτισμός και η Παιδεία

> > > > > > > >

με τη λεγόμενη παγκοσμιοποίηση τόσο των σπουδών όσο και της αγοράς εργασίας κλπ. Σε κάποιες περιπτώσεις θα χρειαστεί να γίνουν ομοσπονδοποιήσεις μεταξύ του ΤΕΠΑΚ και διαφόρων οργανισμών της πόλης για κοινά πολιτισμικά φαινόμενα, γεγονότα και δραστηριότητες. Γι αυτό το ΤΕΠΑΚ θα πρέπει να το δούμε σφαιρικά και όχι κατά 'τεύχος'. Θα πρέπει να είναι πλήρως οργανωμένο και να συνάδει με μια σειρά άλλων θέσεων, μέτρων και στρατηγικών επιλογών. Θα πρέπει να είναι ένα πανεπιστήμιο που να κινείται μέσα στα ευρωπαϊκά πρότυπα των 'boutique' πανεπιστημίων όπου η δύναμή τους δεν θα είναι ο μεγάλος αριθμός φοιτητών, αλλά η δυναμικότητα των προγραμμάτων του. Γι αυτό φρονώ ότι η ελάχιστη μονάδα δεν θα είναι το Τμήμα, αλλά το πρόγραμμα σπουδών.

Την ίδια στιγμή το πανεπιστήμιο αυτό θα πρέπει να δημιουργήσει μια άλλη μονάδα, το Ερευνητικό Κέντρο και τα πολιτιστικά του τμήματα που θα συνδέονται και με την αγορά εργασίας, αλλά και με την καθημερινή ζωή των κατοίκων της περιοχής μέσα στην οποία ζουν. Έτσι εξασφαλίζεται η εφαρμοστικότητα των όποιων ερευνητικών επιτευγμάτων των διαφόρων προγραμμάτων του πανεπιστημίου προσφέροντας ταυτόχρονα πολιτιστική δράση υψηλών προδιαγραφών.

Στην ιστορική της πορεία η πόλη αυτή γνώρισε αρκετές φάσεις και το ζήτημα της παρουσίας τριτοβάθμιων ιδρυμάτων που να εξυπηρετούν την πόλη, την επαρχία, αλλά και όλους όσοι ζουν στη Λεμεσό κατά διαστήματα με διάφορες ιδιότητες (προσωπικό και ειδικά στελέχη παράκτιων εταιρειών, περιστασιακοί επισκέπτες, ξένοι εργάτες κλπ) θα μπορούσαν να έχουν περισσότερη σύνδεση με την πόλη και συνεπώς την Κύπρο.

Πώς ένα τέτοιο ίδρυμα στέκει σε ευρωπαϊκές προδιαγραφές και ιδιαίτερα μέσα από το πλέγμα των αποφάσεων συμφωνιών όπως της Μπολόνια, της Πράγας του Βurgen και άλλων συμφωνιών που οδηγούν στον Ενιαίο Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης που θα στηρίζεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων, πράγμα που σημαίνει ότι σε ένα τέτοιο σύστημα αυτό που θα έχει σπουδαιότητα δεν θα είναι ο χρόνος και η διάρκεια των σπουδών, αλλά οι πιστωτικές μονάδες. Οι πιστωτικές μονάδες που θα είναι ο καθοριστικός παράγοντας δεν σημαίνει ότι λειτουργούν πλέον μέσα σε ένα μοντέλο του τύπου: Σχολή, Τμήμα, Τομέας, αλλά του Προγράμματος Σπουδών που μπορεί να αποτελεί μέρος μιας σχολής στην Κύπρο ή στην Ιταλία ή στην Ελλάδα. Αυτή τη σχέση με όλο τον κόσμο της Ευρώπης, η Λεμεσός μπορεί να την αξιοποιήσει για τη διεθνοποίηση των πολιτιστικών και μορφωτικών της αναγκών, αλλά και της δικής της συμβολής.

Όλα αυτά δεν είναι προφανώς τυχαία, εντάσσονται σε μια συνολικότερη στρατηγική που ήδη από το 1994 έχει αρχίσει σταδιακά η εφαρμογή της παντού του κόσμου, μετά τη συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στο Μαρακές για την... «απελευθέρωση της αγοράς

υπηρεσιών εκπαίδευσης». Μιας αγοράς που ξεπερνά σε παγκόσμιο επίπεδο το ένα τρισεκατομμύριο δολάρια!

Σήμερα, στο πλαίσιο της διάθεσης χρημάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έρευνα, άρχισε η μάχη για το ποιος θα παίρνει τι. Την ίδια στιγμή που για το πανεπιστήμιο του 21ου αιώνα και την έρευνα μέσα σε αυτό γίνονται διάφορες σκέψεις, άλλες υπαγορευμένες από το στενό μαρκάρισμα της βιομηχανίας στους ερευνητές ώστε να υπάρχουν υποχρεωτικά αμέσως ορατά οικονομικά οφέλη από τη δουλειά τους και άλλες από την πίεση όσων ονειρεύονται καλοκουρδισμένα πανεπιστήμια χωρίς ψυχές ζώσες στο εσωτερικό τους. Με υπολογιστές και εξ αποστάσεως διδασκαλία να έχουν αντικαταστήσει το σημερινό αμφίπλευρα ζωντανό και αλληλοεπηρεαζόμενο δίπολο διδακτικού προσωπικού - φοιτητών.

Για τη χρηματοδότηση της έρευνας από τα ευρωπαϊκά ταμεία Αγγλοι, Γάλλοι και Γερμανοί είχαν προτείνει τα χρήματα να μοιράζονται κυρίως στα λεγόμενα «Κέντρα Αριστείας» (Centres d' Excellence), όπως το γερμανικό Ινστιτούτο Max Planck, το αγγλικό Κέιμπριτζ, το γαλλικό Πολυτεχνείο της Γκρενόμπλ και άλλα τέτοια ήδη διάσημα ερευνητικά κέντρα γνωστά για την πληθώρα δημοσιεύσεων που παράγουν. Επειτα από σθεναρή και απεγνωσμένη αντίσταση των υπολοίπων οι εταίροι φαίνεται να καταλήγουν αντί για τα προαναφερθέντα κέντρα στα «Δίκτυα Αριστείας».

Μια τέτοιου εύρους «αγορά» δεν ήταν δυνατόν να παραμένει εκτός ελέγχου της κυρίαρχης αγοραίας λογικής. Έτσι ο ΠΟΕ, ο ΟΟΣΑ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, παρακάμπτοντας την ΟΥΝΕΣΚΟ, αναλαμβάνουν μια προγραμματισμένη σε παγκόσμιο επίπεδο εκπαιδευτική αντιμεταρρύθμιση, αποδόμησης κάθε πρόσληψης των εκπαιδευτικών διεργασιών ως δημόσιας φύσης και λειτουργίας θεσμών. Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η περίφημη διακήρυξη των υπουργών Παιδείας στην Μπολόνια και στη συνέχεια στην Πράγα.

Απέναντι σε αυτή την κατάσταση ο ευρωπαϊκός πανεπιστημιακός χώρος -αναπόσπαστο τμήμα του οποίου είναι και το υπό ίδρυση νέο κυπριακό πανεπιστήμιο- για λόγους ιστορικούς και πολιτισμικούς θα πρέπει να ξεταστεί πολύ προσεκτικά και σ' αυτό το πλαίσιο είναι που εντάσσεται και ο δικός μας αγώνας. Δεν είναι αγώνας συντεχνιακός, αλλά βαθιά πολιτικός.

Από όσα έχουμε ήδη αναφέρει, παραμένουν μια σειρά ερωτημάτων που θα ήταν καλό να τα ξανατονίσουμε για ν' αρχίσει η συζήτηση.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- Χρειάζεται ένα δεύτερο πανεπιστήμιο η Κύπρος και πώς αιτιολογείται; Τι θα προσθέσει στο ήδη υπάρχον πανεπιστήμιο που κάνει όντως εξάισια τη δουλειά του και ιδιαίτερα μέσα σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα. Θα μπορέσει ένα δεύτερο ίδρυμα να εξελιχθεί το ίδιο καλά όσο το πρώτο;

Ο Πολιτισμός και η Παιδεία

- Η Λεμεσός χρειάζεται ένα πανεπιστήμιο, και, εάν 'ναί', διαθέτει την απαιτούμενη υποδομή για να το βοηθήσει να προχωρήσει και να αποδώσει ταρέποντα;
- Πανεπιστήμιο Λεμεσού ή για τη Λεμεσό; Τι σημαίνει για τη Λεμεσό να διαθέτει πανεπιστήμιο. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι γεγονός ότι η τοπική αυτοδιοίκηση στον αιώνα του αιτήματος για 'λιγότερο κράτος', θα κληθεί να παίξει σοβαρό ρόλο. Το ΤΕΠΑΚ θα πρέπει να έχει άμεση σχέση με τις τοπικές 'κυβερνήσεις' της Μείζονος Λεμεσού για πολλούς λόγους. Μέσα στα νέα δεδομένα που δημιουργούνται από την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τι ρόλος δίνεται σε ένα νέο πανεπιστήμιο; Ένα Γραφείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων θα πρέπει να λειτουργεί εν παραλλήλω στη Λεμεσό και στις Βρυξέλες.
- Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή και η υλοποίηση των προτάσεων της από την Κυβέρνηση. Πόσο εφικτά είναι αυτά που προτείνονται και σε τι χρονικά διαστήματα.
- Τοποθεσία. Εντός ή εκτός του ιστορικού κέντρου της πόλης. Πανεπιστημιούπολη ή μια πόλη με ενσωματωμένο πανεπιστήμιο διάχυτο και ορατό σε όλη την πόλη; Η τοποθεσία. Πανεπιστημιούπολη ή μια πόλη με διάχυτο το πανεπιστήμιο εντός της. Εκτιμώ ότι η Λεμεσός μπορεί να στηρίξει μια πανεπιστημιακή κοινότητα τόσο σε επίπεδο διδασκόντων και επισκεπτών όσο και σε επίπεδο φοιτητών ή επιμορφούμενων οι οποίοι θα εμπλέκονται σε προγράμματα κατάρτισης ή επιμόρφωσης.

Για το σκοπό αυτό πιστεύω ότι ο καταλληλότερος χώρος είναι το ιστορικό κέντρο της Λεμεσού, ξεκινώντας από τους χώρους που έχουν ήδη επιλεγεί εντάσσοντας στο κτηριακό του ΤΕΠΑΚ ιστορικά κτίρια της πόλης (Ταχυδρομείο, Δικαστήρια, Κτηματολόγιο, Κλινική Τριτοψίδη, Παλαιό Νοσοκομείο, Τεχνική Σχολή, κ.ά). Ακόμα θα πρέπει να δούμε το χώρο στάθμευσης του κεντρικού δημοτικού παντοπωλείου της πόλης εκεί που κάποτε ήκμασε το Ελληνικό Γυμνάσιο Λεμεσού και η Α' Αστική Σχολή από όπου πέρασαν φοιτώντας όλοι σχεδόν οι διανοούμενοι της πόλης πριν να τα καταπιεί η ούτω καλούμενη 'πρόοδος'. Η απομόνωση των φοιτητών από τον κοινωνικό και πολιτιστικό ιστό της πόλης όπου σπουδάζουν έχει αποδειχτεί αρνητική εμπειρία από κάθε πλευρά και έχουν γίνει έρευνες πάνω σ' αυτό το θέμα. Το πανεπιστήμιο δεν θα πρέπει να είναι διηρημένο σε διάφορες πανεπιστημιούπολεις για να εξυπηρετηθούν τοπικά συμφέροντα, αλλά να είναι κάπου σε ένα ενιαίο ιστό που να παρέχει την κοινωνική και πολιτιστική βάση για την εν γένει μόρφωση των φοιτητών.

- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. Θα εντάξει εντός του χώρου λειτουργίας του και την ευρύτερη περιφέρεια της Λεμεσού και κυρίως περιοχές που φαίνεται να έχουν την κατάλληλη υποδομή και τις προοπτικές για κάτι τέτοιο. Π.χ. Η Κοινότητα Αγρού πρόκειται πολύ σύντομα να έχει ένα μεγάλο αθλητικό κέντρο διεθνών και ολυμπιακών προδιαγραφών που θα λειτουργήσει ως χώρος που θα παρέχει τα πάντα αναφορικά με την προετοιμασία αθλητών. Θα μπορούσε το υπό ίδρυση

πανεπιστήμιο να εντάξει ένα τέτοιο κέντρο στο δυναμικό του δημιουργώντας είτε μια Σχολή/ Τμήμα κατά το πρότυπο ΤΕΦΑΑ ή Graduate School όπου θα παρέχει υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακά προγράμματα σε συνδυασμό με τις υπηρεσίες που θα προσφέρει το Κέντρο. Οι φοιτητές μιας τέτοιας σχολής θα μπορούσαν να κάνουν την πρακτική τους άσκηση στις εγκαταστάσεις που θα δημιουργηθούν και οι οποίες θα είναι ελκυστικές για πολλούς αθλητικούς οργανισμούς του εξωτερικού. Θα μπορούσε ένα τμήμα που σχετίζεται με αθλητικές σπουδές (Physiotherapy, Coaching, Management κλπ.) να είναι συνδεδεμένο με ένα τέτοιο κέντρο το οποίο θα βρίσκεται σε ένα σπουδαίο περιφερειακό κέντρο όπως είναι ο Αγρός που φαίνεται ότι θα έχει κατακόρυφη ανάπτυξη στα επερχόμενα χρόνια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με όλα όσα έχουμε αναπτύξει πιο πάνω μπορούμε να φτάσουμε σε κάποια συγκεκριμένα συμπεράσματα που έχουν σχέση τόσο με τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την πρώτη αξιολόγηση ενός τέτοιου σοβαρού εγχειρήματος όσο και με τις οποιεσδήποτε άλλες παραμέτρους υπάρχουν που σχετίζονται με την εν γένει οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου και της περιοχής εν γένει.

Το ΤΕΠΑΚ θα λειτουργήσει με ένα ομοσπονδιακό σύστημα με την πόλη της Λεμεσού.

Το ΤΕΠΑΚ δεν θα 'ιδρυματοποιηθεί' για να βγει έξω από τα όρια της πόλης για να μην έχει σχέση με την πόλη και τον κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό της ιστό.

Ένα από τα χαρακτηριστικά της φιλοσοφίας του νέου πανεπιστημίου θα είναι η εντοπιότητα. Αυτό σημαίνει ότι θα προσπαθήσουμε να δώσουμε στα γνωστικά αντικείμενα σε κάποιο επίπεδο μια κυπριακή υφή. Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό θα είναι η διατηρητική και διασχιτική διαστρωμάτωση και όσμωση των γνωστικών αντικειμένων. Ένα τρίτο θα είναι η συγκρότηση κορμού σπουδών για κάθε τμήμα καθώς και η αξιοποίηση της τεχνολογίας.

Σήμερα το *cogito ergo sum*, «σκέφτομαι, άρα υπάρχω», γίνεται «γνωρίζω, άρα υπάρχω». Βρισκόμαστε στο Τέλος της Αδιαφορίας και πρέπει όλοι να γνωρίζουν τις προκλήσεις των καιρών. Είναι αναγκαιότητα να συμβαδίσει η κουλτούρα και η παιδεία των λαών με την εκτοξευθείσα επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο. Το χάσμα μεγάλο και η υποχρέωση των κρατούντων ακόμη μεγαλύτερη. Γι' αυτό είναι παρήγορο το γεγονός ότι η χώρα μας ιδρύει νέα πανεπιστήμια, αρκεί να σχεδιαστούν σωστά, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα και τη χρηματοδότησή τους για να μπορέσουν να παίξουν το ρόλο που πρέπει.

Το αν τα πιστεύουμε ή όχι, τότε εγώ γιατί σας τα λέω κι εσείς γιατί κάθεστε και με ακούτε!

¹ Μπαμπινιώτης Το Βήμα της Κυριακής «Το πολιτιστικό έλλειμμα της πολιτικής» 3/9/2000.

² Οι πολιτιστικές πρωτοβουλίες είχαν αρχίσει νωρίτερα. Παραδείγματος χάρη, το επιτυχές πρόγραμμα επιλογής κάθε χρόνο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, το οποίο άρχισε το 1985.

Ανάπλαση του Παλιού Λιμανιού

ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη Λεμεσό έχει καθιερώσει, προς τιμήν της, τη δημόσια παρουσίαση για κάθε μεγάλο έργο ανάπτυξης που προωθείται στην πόλη. Έστω κι αν αυτές οι δημόσιες παρουσιάσεις, αντικειμενικά, δεν προσφέρονται για τη διεξαγωγή, ενός σωστού, δηλαδή, ουσιαστικού και πλήρους διαλόγου, οφείλουμε να πιστώσουμε τις Τοπικές Αρχές, αν μη τι άλλο, με την ειλικρινή διάθεση μεγαλύτερης εμπλοκής των πολιτών στα κοινά. Και, μάλιστα, χωρίς αυτή να εξαντλείται σε «εκτονωτικές» δηλώσεις και σε δημοσιοποίηση «αυθαίρετων» απόψεων. Κάτι τέτοιο, κατά κανόνα, το συναντούμε στα (έντυπα και ηλεκτρονικά) Μ.Μ.Ε., με την ευκολία πρόσβασης που δίνεται πλέον «δημοκρατικά» στον κάθε πολίτη, με «κίνδυνο» να διαμορφωθεί, με μίαν υπέρμετρη προβολή, αρνητική «κοινή γνώμη». Χαρακτηριστικό, πιστεύω, παράδειγμα για τη Λεμεσό αποτελεί η τοποθέτηση γρανιτένιου δαπέδου στο χώρο μπροστά στο Δημόσιο Κήπο, όπου η αρχική και εν γένει θετική άποψη και προβολή του έργου έχει μετατραπεί σε πλήρη και έντονη πολεμική. Ο υπερτονισμός του θορύβου που, πράγματι, προκαλείται έχει εκμηδενίσει πλήρως το σκεπτικό, πέραν της «αίσθησης» της πλατείας, της μείωσης της ταχύτητας των τροχοφόρων στο κομμάτι εκείνο του παραλιακού δρόμου. Μάλιστα, στο άμεσο μέλλον, με την επί θύραις αναδιάρθρωση του Γ.Σ.Ο., προβλέπεται πως θα κατακλύζεται από πολύ περισσότερους πεζούς με αποτέλεσμα, ακριβώς, να λειτουργεί ως ένα επιπρόσθετο μέτρο ασφάλειας των περιπατητών.

Ετσι και τώρα, στην περίπτωση της ανάπλασης του Παλιού Λιμανιού της πόλης. Ο υπερτονισμός και η προβολή μεγαλειώδων σχεδίων και εντυπωσιακών κατασκευών (βυθισμένα στη θάλασσα χαμάμ και υπερυψωμένα της θάλασσας εστιατόρια) οδήγησε στον πλήρη παραμερισμό των προσγειωμένων απόψεων για μια ανάπλαση με μέτρο και ανάλογη με την κλίμακα της πόλης αλλά και της χώρας μας. Η άποψη πως η Αρχή Λιμένων όφειλε να αναπλάσει το Παλιό Λιμάνι αντιμετωπίζοντας το έργο ως κοινωνική προσφορά προς την πόλη, αλλά και τον τόπο ευρύτερα, ούτε καν συζητήθηκε. Αντί τούτου δόθηκε, προφανώς με ανάλογες προσαρμογές στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, κύρια σημασία στην οικονομική βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα ο προϋπολογισμός να διπλασιαστεί και να υπερβεί τα 10 εκατομμύρια λίρες. Η νοοτροπία που, δυστυχώς κατά κανόνα, διακατέχει τους Ημικρατικούς Οργανισμούς (της Αρχής Λιμένων μη εξαιρουμένης) εδράζεται στην υλοποίηση μεγαλεπήβολων, εξ ου και πολυδάπανων, σχεδίων. Ενδεικτικό αυτής, ακριβώς, της νοοτροπίας αποτελεί και το γεγονός πως το τωρινό Συμβούλιο δεν θεώρησε απαραίτητο να απαντήσει, έστω φιλοφρονητικά, στις απόψεις (τουλάχιστον τις δικές μας) που του έχουν διαβιβαστεί γραπτώς. Παράλληλα, έγινε προσπάθεια, στη διάρκεια της δημόσιας παρουσίασης, να χαρακτηριστούν ως «συντηρητικές» απόψεις που εκφράστηκαν από ανθρώπους που η προσωπική τους πορεία και η συμβολή τους στα κοινά θα επέβαλλε να αντιμετωπίζονται, τουλάχιστον, με τον δέοντα σεβασμό. Παρά τη, θεωρούμενη ως «ακραία», προσέγγισή τους στο όλο θέμα. Έστω κι αν πολλοί διαφωνούν, γενικά, στη φιλοσοφία με την οποία αντιμετωπίζεται από ένα σεβαστό αριθμό ατόμων η, ούτως ή άλλως, διφορούμενη έννοια της ανάπτυξης. Εφόσον τα μεγάλα έργα υποδομής θα καθορίσουν ή έστω θα επηρεάσουν, εν πολλοίς, την πορεία της περαιτέρω ανάπτυξης της πόλης έχουμε καθήκον να προβληματιστούμε σοβαρά. Τολμώ να πω, ακόμα και με «κόστος» την καθυστέρηση υλοποίησής τους, αφού βεβαίως κριθεί πως δεν αποτελούν την πρέπουσα λύση. Τη στιγμή, μάλιστα, που όλοι αναγνωρίζουμε πως στο παρελθόν δεν λήφθηκαν οι ορθότερες των αποφάσεων για πλείστα σημαντικά θέματα

που οδήγησαν στο σημερινό κυκεώνα των προβλημάτων της πόλης, ιδιαίτερα, μετά την τραγωδία του '74. Όταν, όμως, πέραν αυτών και άτομα όπως ο Πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Λ. προτείνει «ενυδρείο» αντί του «χαμάμ» και δίνει σημασία στην «πολιτιστική» (με την ευρύτερη σημασία του όρου) χρήση των χώρων για προσέλκυση ανάλογου τουρισμού. Όταν ο Γενικός Διευθυντής του Σ.Α.Λ.Α. προτρέπει να προσεχθεί η υπέρμετρη και πολυέξοδη ανάπτυξη άλλως οι τιμές που θα καθορίσουν οι διαχειριστές των χώρων θα τους καταστήσουν πανάκριβους για το πορτοφόλι των πολιτών. Όταν ο Γενικός Διευθυντής του Σ.Υ.Λ. διερωτάται γιατί δεν αρκεί για την ανάπλαση η ανακαίνιση των υφιστάμενων παλιών κτιρίων. Όταν, λοιπόν, και άτομα που διευθύνουν τέτοιους οργανισμούς (επαγγελματικούς και κοινής ωφέλειας) εκφράζουν επιφυλάξεις έστω για κάποιες πτυχές του όλου έργου, τότε δεν αρκούν οι γενικές τοποθετήσεις που ακούστηκαν, κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, του τύπου «έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι απόψεις». Το «Σχέδιο Περιοχής Κέντρου Λεμεσού» το οποίο, ως σημειωθεί, αποτελεί πλέον Νόμο, αναφέρει επί λέξει : «...Η ανάπτυξη του (σ.σ. χώρου Παλιού Λιμανιού) ως ψαρολίμανου θα πρέπει να είναι συμβατή και λειτουργικά συνδεδεμένη με τις χρήσεις της μαρίνας και την ευρύτερη περιοχή του Κάστρου, ούτως ώστε να υπάρχει μια αλληλοσυμπλήρωση δραστηριοτήτων και λειτουργιών στον ευρύτερο χώρο...» (σελίδα 68). Εξ ου και αποκτά ιδιαίτερη σημασία η αλληλεξάρτηση του «μεγέθους» της ανάπλασης του Παλιού Λιμανιού με την αναμενόμενη κατασκευή της μαρίνας, στον παρακείμενο δυτικά του Παλιού Λιμανιού χώρο, όπου θα αντιμετωπιστεί παρόμοιο θέμα ανάπτυξης. Συμπληρώνω πως ο προϋπολογισμός του έργου της μαρίνας ανέρχεται στα 35 εκατομμύρια λίρες και εύκολα μπορεί να φανταστεί ο καθένας τι θα συμβεί όταν δύο συνεχόμενα έργα θα έχουν ως πρώτιστο στόχο όχι μόνο την οικονομική τους επιβίωση παρά και την πραγματοποίηση κέρδους για τους διαχειριστές τους. Άλλωστε, δεν θεωρώ διόλου τυχαίο τον προβληματισμό που αναδύθηκε, στην ίδια δημόσια παρουσίαση/συζήτηση, για την αναγκαιότητα κατασκευής πλέον, ή όχι, του κέντρου ψυχαγωγίας στην Επίχωση, για το οποίο, επίσης, υπήρξαν αντιδράσεις στην προώθησή του χωρίς και πάλιν να ληφθούν σοβαρά υπόψη...

Συνοψίζοντας, θεωρώ πως τα έργα ανάπτυξης στη Λεμεσό θα πρέπει να αντιμετωπίζονται χωρίς να παραβλέπεται η συνολική εικόνα διαμόρφωσης που, σημειωτέον, καθορίζεται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό από το (ήδη εγκριθέν) «Σχέδιο Περιοχής». Με άλλα λόγια, «φυσική» προέκταση και άμεση σύνδεση του Παλιού Λιμανιού, στα ανατολικά με το χώρο περιπάτου της Επίχωσης και το Πάρκο Γλυπτικής (έργο για το οποίο ζηλεύουν τη Λεμεσό, παγκυπρίως και όχι μόνον), στα δυτικά σύνδεση – πρόσβαση με τη μαρίνα, το Καρνάγιο (που θα αναμορφωθεί) και την Ακταία οδό (που θα κατασκευαστεί) και στα βόρεια δυνατότητα αμφίδρομης και απρόσκοπτης επικοινωνίας με την περιοχή του Κάστρου, της οποίας δεν πρέπει να στερήσουμε την πετυχημένη ανάπτυξη, «μετακινώντας ή κατευθύνοντας την» οπουδήποτε αλλού.

Ιούλιος Φ. Θεοδωρίδης

Πρόεδρος Συντονιστικού Συμβουλίου Πολιτιστικών Φορέων Λεμεσού
Λεμεσός, 08/03/2006

Τα 21 Σωματεία-μέλη μας**ΑΛΛΙΑΝΣ ΦΡΑΝΣΑΙΖ ΛΕΜΕΣΟΥ**

Τ.Θ.56681, 3309 ΛΕΜΕΣΟΣ

Ε.Θ.Α.Λ.

(Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού)

ΤΕΧΝΟΧΩΡΟΣ

Φρ. Ρούσβελτ 76, Ακίνητα Δήμου Λεμεσού

Κτίριο Α, 3011 Λεμεσός

Ε.ΚΑ.ΤΕ.

(Επιμελητήριο Καλών Τεχνών) ΤΜΗΜΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

Γλάδστωνος 7 & Βίκτωρος Ουγκώ, 3022 Λεμεσός

ΕΝ.Α.Ζ.

(Ένωση Αυτοδιδάκτων Ζωγράφων) Τμήμα Λεμεσού

Μονής Κύκκου 16, 3071 Λεμεσός

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ«**ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ**»

Τ.Θ. 53564, 3303 Λεμεσός

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μ. Αλεξάνδρου 28, 3041 Λεμεσός

ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ

Τ.Θ. 50332, 3603 Λεμεσός

ΙΔΡΥΜΑ ΝΙΚΟΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Τ.Θ. 51443, 3505 Λεμεσός

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Γλάδστωνος 100, 3040 Λεμεσός

ΟΜΑΔΑ ΧΟΡΟΥ ΡΟΕΣ

Τ.Θ. 50486, 3606 Λεμεσός

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Αγ. Φυλάξεως 66, 3025 Λεμεσός

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ "ΕΠΙΛΟΓΗ"

Τ.Θ. 58243, 3732 Λεμεσός

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ "ΝΕΜΕΣΟΣ"

Τ.Θ. 51943, 3509 Λεμεσός

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Τ.Θ. 50188, 3601 Λεμεσός

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ»

Ζαλοκώστα & Σιμωνίδου, 3091 Λεμεσός

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

Τ.Θ. 57058, 3312 Λεμεσός

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΧΟΡΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Τ.Θ. 54203, 3722 Λεμεσός

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΥΠΡΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

Τ.Θ. 56424, 3306 Λεμεσός

ΧΟΡΩΔΙΑ "ΑΡΗΣ" ΛΕΜΕΣΟΥ

Αττίκ 7, 3120 Λεμεσός

ΧΟΡΩΔΙΑ "ΑΡΙΟΝΕΣ"

Φιλοκύπρου Κατ. 4D/E/Z Alexander Center

Block B, 3032 Λεμεσός

ΧΟΡΩΔΙΑ "ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ"

Ειρήνης 110, 3041 Λεμεσός

**1Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΤΟΜΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «ΘΕΟΤΟΚΟΣ»****Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών
Λεμεσός 25-31/03/2006**

Εργαστήριο Τέχνης

Αυτή είναι η πρώτη δημόσια ομαδική έκθεση που οργανώνει το καλλιτεχνικό εργαστήριο του Ιδρύματος «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» στην πόλη της Λεμεσού.

Οι πίνακες της έκθεσης ανήκουν σε επτά μαθητές που εδώ και πέντε χρόνια παρακολουθούν μαθήματα τέχνης. Και οι επτά έχουν επεξεργαστεί έναν προσωπικό τρόπο ζωγραφικής και επικοινωνίας μέσα από την τέχνη τους.

Έχουν μάθει να διαχειρίζονται τις δυσκολίες που προκύπτουν από τις κινητικές τους δεξιότητες και την επιλογή των χρωματικών συνθέσεων για την έκφραση των συναισθημάτων τους.

Η θεματική των απεικονίσεων, συνήθως αφηρημένη, παρουσιάζει απλές ματιές στη φύση, στον ουρανό, σ'ένα απέραντο πράσινο, σε κάποιες αναμνήσεις όπως το σπίτι, το χωριό ή απλά μια χρωματική σύνθεση από αυτό που τους προσφέρει η παλέτα τους.

Είναι εικόνες που μας προσφέρουν χαρά και που αν τις προσεγγίσουμε με την καλύτερη διάθεση, θα καταλάβουμε πως ο πλούτος της ψυχής τους έρχεται να μας συναντήσει και να μας πάρει από το χέρι οδηγώντας μας σε μια ηρεμία και γαλήνη από την οποία συχνά «δραπετεύουμε».

Πίνακες που αποπνέουν την φρεσκάδα και τα αρώματα της φύσης, απλά και σύνθετα ταυτόχρονα, όπως την ευτυχία των δημιουργών τους.

Εμείς στο «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» μαζί με αυτά τα παιδιά είμαστε πολύ ευτυχείς να παρουσιάσουμε σε σας και να κερδίσουμε την συμμετοχή σας, έστω και για λίγο, στις δημιουργικές εργασίες των μαθητών μας.

Στέφανο Πάτσι
Δάσκαλος Τέχνης

**Βιβλία και Περιοδικά
που πήραμε:**

- «Ανθολογία Ρωσικού Διηγήματος του Μεσοπολέμου»
Εισαγωγή-μετάφραση Τάνια Ραχματούλινα
Εκδόσεις ΠΛΕΘΡΟΝ, 2006
- Χριστιάνα Αβρααμίδου
«Όλες οι μέρες χιόνι»
Αθήνα 2005
- «Ο Κόσμος της Κύπρου 1960-1974»
Με το φακό του Τάκη Δημητριάδη
Εκδόσεις Αρμίδα - Λευκωσία 2006

Περιοδικά

- Ε.ΚΑ.ΤΕ.
Ενημερωτικό Δελτίο Ιανουάριος/Μάρτιος/Απρίλιος 2006
- «μικροφιλολογικά» τεύχος 19 - Λευκωσία Άνοιξη 2006
- «τα εν οίκω της Λεμεσού»
Ενημερωτικό Δελτίο – Φεβρουάριος 2006
- ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΝΕΑ
Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο Ένωσης Δήμων Κύπρου
(Μάρτιος 2006 - αρ. Δελτίου 7)

Εκδηλώσεις

που πραγματοποιήθηκαν στη "Στέγη"

(στο διάστημα του προηγούμενου τρίμηνου)

Τρίτη
21 Μαρτίου 2006
8.00 μ.μ.

Η Πολιτιστική Κίνηση «Επιλογή» διοργάνωσε βραδιά ποίησης με θέμα «Κύπριοι πολιτικοί απαγγέλλουν»: Ανδρέας Χρίστου, Υπουργός Εσωτερικών και Γιάννος Δανηλίδης Αντιδήμαρχος Λεμεσού. Συντονιστής ο Μίμης Σοφοκλέους, Ακαδημαϊκός – Μέλος Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Π.Α.Κ. Ακολούθησε μουσικό πρόγραμμα από παιδιά της «Επιλογής» με τραγούδια σε στίχους ποιητών.

Σάββατο
25 Μαρτίου 2006
5.00 μ.μ.

Έκθεση Ζωγραφικής από το Εργαστήρι Τέχνης του Ιδρύματος Θεοτόκος. Εγκαίνια από το Δήμαρχο Λεμεσού Δρα Δημήτρη Κοντιδή. Διάρκεια έκθεσης μέχρι την Παρασκευή 31.3.2006 (από 10.00 - 12.00 και 5.00 - 8.00 μ.μ.).

που θα πραγματοποιηθούν

Δευτέρα
3 Απριλίου 2006
7.30 μ.μ.

Έκθεση φωτογραφίας από τη Φωτογραφική Εταιρεία Κύπρου (Τμήμα Λεμεσού) «Ο κόσμος της Κύπρου 1960-1974» - με το φακό του Τάκη Δημητριάδη, ΑΦΙΑΡ. Διάρκεια έκθεσης μέχρι τις 7.3.2006.

Τετάρτη
5 Απριλίου 2006
7.30 μ.μ.

Το Intercollege Λεμεσού, η Έδρα UNESCO και το Συντονιστικό Συμβούλιο Πολιτιστικών Φορέων Λεμεσού διοργανώνουν διάλεξη – συζήτηση με θέμα: «**Πολιτισμική Ετερότητα: Συνάντηση ή Σύγκρουση Πολιτισμών**», με ομιλήτη τον κ. **Χρήστο Γιανναρά**, Ομότιμο Καθηγητή Φιλοσοφίας και Πολιτιστικής Διπλωματίας του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου. **Προλογίζουν:** Στάθης Μαύρος, Διευθυντής Intercollege Λεμεσού, Γεώργιος Μαυροειδής, Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών της Αγωγής και Διευθυντής της Έδρας UNESCO του Intercollege (Κύκλος διαλέξεων / παρουσιάσεων «ΠΟΛΕΙΣ – ΠΟΛΙΤΕΣ – ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»).

Πέμπτη
13 Απριλίου 2006
7.30 μ.μ.

Η Παγκύπρια Ιατρική Εταιρεία Ομοιοπαθητικής παρουσιάζει το βιβλίο του καθηγητή Σπ. Διαμαντίδη «Ομοιοπαθητική Φιλοσοφία και Ιπποκρατική Ιατρική». Φιλολογική παρουσίαση από τον κ. Κλείτο Μακρίδη καθηγητή Παιδαγωγικής στο Frederick Institute of Technology.

Κυριακή
30 Απριλίου 2006
11.00 π.μ.

Έκθεση των έργων του 14^{ου} Ετήσιου διαγωνισμού Ζωγραφικής Νέων. Οργάνωση: Πολιτιστική Κίνηση ΕΠΙΛΟΓΗ.

Παρασκευή
5 Μαΐου 2006
7.30 μ.μ.

Διοργάνωση, από τη Φ.Ε.Κ. (Τμήμα Λ/σού) με συνδιοργανωτή το Ladies Circle 3 (Limassol) έκθεσης και πώλησης φωτογραφιών για φιλανθρωπικό σκοπό (τα έσοδα θα δοθούν στα Κέντρα Εκπαίδευσης Ζωής ΜΕΝΤΩΡ). Διάρκεια μέχρι το Σάββατο 6 Μαΐου 2006.

Τετάρτη
10 Μαΐου 2006
7.30 μ.μ.

«**Η Κοινωνία των Πολιτών στην Κύπρο σήμερα**» Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της πρώτης στο είδος της μεγάλης έκτασης έρευνας για την Κοινωνία των Πολιτών στην Κύπρο, που εκπονήθηκε από το Intercollege και την Τουρκοκυπριακή Μη-Κυβερνητική Οργάνωση Κέντρο Διεύθυνσης Μεσογείου. Παρουσιάζουν: Στάθης Μαύρος, Κοινωνιολόγος, Διευθυντής του Intercollege Λεμεσού, Επιστημονικός Συντονιστής της Ερευνητικής Ομάδας του Intercollege και Erol Kaymak, Πρόεδρος του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου της Ανατολικής Μεσογείου και Υπεύθυνος για τη συγγραφή της έκθεσης για την Τουρκοκυπριακή Κοινωνία των Πολιτών (Κύκλος διαλέξεων / παρουσιάσεων «ΠΟΛΕΙΣ – ΠΟΛΙΤΕΣ – ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»).

Κυριακή
14 Μαΐου 2006
6.00 μ.μ.

Διάλεξη από την Georgette Gebara, χορογράφο/χοροδιδάσκαλο, με θέμα «Έκφραση ταυτότητας μέσω χορογραφίας», στα πλαίσια του 9^{ου} Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Χορού. Διοργάνωση: Υ.Π.Π.Ο. & Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ.

Τετάρτη
17 Μαΐου 2006
7.30 μ.μ.

«**Ο Δρόμος, οι Πόλεις, η Ιδιωτική και η Δημόσια Ζωή: Μια Ποιητική Αναζήτηση**» Διάλεξη από τον Μίμη Σοφοκλέους, Επιστημονικό Διευθυντή Παττίχειου Ιστορικού Αρχείου – Μουσείου & Κέντρου Μελετών Δήμου Λεμεσού (Κύκλος διαλέξεων / παρουσιάσεων «ΠΟΛΕΙΣ – ΠΟΛΙΤΕΣ – ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»).

Τετάρτη
24 Μαΐου 2006
7.30 μ.μ.

«**Ο Πολιτισμός της Πολιτικής στην Κύπρο**» Διάλεξη από τον Κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, Κοινωνικών Επιστημών, Γλώσσων και Νομικής του Intercollege, Καθηγητή Μιχάλη Ατταλίδη (Κύκλος διαλέξεων / παρουσιάσεων «ΠΟΛΕΙΣ – ΠΟΛΙΤΕΣ – ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»).

Πέμπτη
25 Μαΐου 2006
8.00 μ.μ.

«Οριοθέτηση της χορογραφίας ανάμεσα στην αφαίρεση και το συναίσθημα» Η χορογράφος Anna Huber παρουσιάζει την χορογραφική και χορευτική δουλειά της μέσα από αποσπάσματα βίντεο. Θα ακολουθήσει συζήτηση. Στα πλαίσια του 9ου Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Χορού. Διοργάνωση: Υ.Π.Π.Ο. & Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ.

Τετάρτη
31 Μαΐου 2006
7.30 μ.μ.

«**Πολυπολιτισμικότητα και Σύγχρονη Εκπαίδευση**» Παρουσίαση των προκαταρκτικών ευρημάτων παγκύπριας έρευνας για την ανίχνευση των στάσεων των εκπαιδευτικών και μαθητών της Μέσης Εκπαίδευσης προς την πολυπολιτισμική εκπαίδευση που σχεδιάστηκε από Ερευνητική Ομάδα του Intercollege Λεμεσού, με χρηματοδότηση του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας. Παρουσιάζουν: Χρύσα Νίτσιου, Σοφία Χαραλάμπους και Άννα Νικολάου, Ανώτερες Λέκτορες. Την παρουσίαση θα προλογίσει ο Καθηγητής Γεώργιος Μαυροειδής, Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών της Αγωγής και Διευθυντής της Έδρας UNESCO του Intercollege (Κύκλος διαλέξεων / παρουσιάσεων «ΠΟΛΕΙΣ – ΠΟΛΙΤΕΣ – ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»).

Κυριακή
11 Ιουνίου 2006
6.00 μ.μ.

«Ο Χορογράφος Mats Ek» Εισαγωγή από την Ανδρομάχη Lindal, χορογράφο, και προβολή ταινίας με τα έργα Carmen & Smoke (συμμετοχή της Σουηδίας), στα πλαίσια του 9ου Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Χορού. Διοργάνωση: Υ.Π.Π.Ο. & Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ.

Το Ενημερωτικό Δελτίο κυκλοφορεί και σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της ιστοσελίδας
www.kanali6.com

Το Ενημερωτικό Δελτίο επιχορηγείται από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού



“ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ”

“Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών”

16ης Ιουνίου 7 & Βίκτωρος Ουγκώ, 3022 Λεμεσός

Τηλ.: 25 74 91 79, Φαξ: 25 74 90 87

Ηλεκτρονική διεύθυνση: syntonistiko@cytanet.com.cy